

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.096/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. május 15.
Az ügy tárgya: közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények
Terhelt: ...
Első fok: Mosonmagyaróvári Járásbíróság, B.279/2023/12., ítélet, előkészítő ülés, 2024. március 7. (jogerő: 2024. március 7.)
Az indítvány előterjesztője: a védő
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.279/2023/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint más jogosult azonos tartalommal újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Mosonmagyaróvári Járásbíróság a 2024. március 7. napján meghozott B.279/2023/12. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetében [Btk. 234. § (1) bekezdés], rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés]. Ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, 1 év 6 hónap „B” kategóriájú közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a terhelt a kiszabott szabadságvesztésből – a végrehajtás elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság a terheltet előzetes mentesítésben részesítette.

[2] Az elsőfokú ítélettel szemben az arra jogosultak jogorvoslattel nem éltek, ezért az 2024. március 7. napján jogerőre emelkedett.

[3] A jogerős büntetővégzésben megállapított tényállás a következő.

[4] A terhelt 2022. szeptember 2-án 16.57 órakor település 1-ben az út 1-en vezette a tulajdonát képező Volvo V70 típusú személygépkocsit, amelynek hátsó ülésén élettársát, személy 1-et és annak 8 éves kislányát szállította utasként.

[5] Nyári melegben haladtak, napsütéses időben és erős forgalomban a száraz aszfaltburkolaton, amikor közlekedésük során az utca 1 kereszteződésénél a terhelt akadályozva érezte a továbbhaladását, mert a sértett által vezetett Ford Fiesta típusú személygépkocsi nem került ki jobbról egy balra bekanyarodásra váró gépkocsit és ezért mögötte megállásra, valamint egy percen belüli várakozásra kényszerült. A terhelt dudálva adott hangot a várakozás miatti nemtetszésének, majd szándékosan kis távolságot tartva követte a sértett által vezetett gépkocsit, aki a követési távolság miatt csak kb. 40 km/h sebességig gyorsítva haladt tovább és a cím 1 szám előtti útszakaszon olyan módon előzte meg, hogy a jobb oldali forgalmi sávba visszatérése után hirtelen fékezve megállt előtte.

[6] A sértett is hirtelen fékezve kényszerült megállni, amelyet követően a terhelt gyalog ment oda hozzá és őt szitkozódva felelősségre vonta, majd a sértett gépkocsijába a bal oldali első ajtón behajolva az indítókulcsot a gyújtáskapcsolóból kitépte és eldobta. Az indítókulcs és a gyújtáskapcsoló rongálásával a vádlott 225.447 forint kárt okozott.

[7] A sértett gépkocsijának jobb oldali első ülésén 9 éves kislánya utazott, aki az események hatására sírni kezdett és a sértett mögött közlekedő gépkocsiban utazó 3 személyben is riadalmat, megbotránkozást keltettek a történetek.

[8] A terhelt megszegte a KRESZ 27. § (3) bekezdésében írt rendelkezést, amely szerint a jármű sebességét hirtelen fékezéssel csökkenteni csak abban az esetben szabad, ha ezt a személy-, vagy vagyonbiztonság megóvása teszi szükségessé. Szándékos szabályszegése a járműforgalom hirtelen megállásához vezetett, amelynek során a közlekedési gépkocsiban utazó személyek testi épsége veszélybe került.

[9] **II. 1.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok bekövetkezésére való hivatkozással.

[10] Indítványában rögzítette, hogy a jogerős ítélet KRESZ szabály megszegéseként a KRESZ 27. § (3) bekezdését hozta fel, miszerint hirtelen fékezni csak akkor lehet, ha azt a személy vagy vagyonbiztonság megóvása indokolja, megállapítva, hogy a terhelt szándékos szabályszegése a járműforgalom hirtelen megállásához vezetett, amelynek következtében a „közlekedési gépkocsiban utazó személyek testi épsége veszélybe került.”

[11] A közúti veszélyeztetés eredménye a közvetlen veszélyhelyzet, aminek előidézésére a terhelt (legalább eshetőleges) szándékának ki kell terjednie. Ebből kifolyólag az ítélet indokolásából mindazoknak a tényeknek ki kell tűnnie, amelyekre a konkrét KRESZ szabályszegést, a szándékosságot és a közvetlen veszélyhelyzet meglétét alapította. Álláspontja szerint a jogerős ítélet tényállásában ezek a körülmények nem kerültek rögzítésre. Abban egyetlen egy adat sincs, mely azt igazolná, hogy a terhelt nem a személy- és vagyonbiztonság megóvása érdekében, hanem indokolatlanul fékezte állóra az általa vezetett forgalmi rendszám 1 Volvo típusú gépkocsiját. Hiányzik a jogerős ítéleti tényállásból az is, hogy a terhelt magatartásának következményeként közvetlen veszélyhelyzet alakult ki. E körben utalt védő a BH 2021.325. számú eseti döntésre.

[12] Továbbá a védő álláspontja szerint az ítélet [9] bekezdésében leírt elkövetési magatartás nem felel meg a garázdaság megállapításához szükséges konjunktív feltételeknek.

Az indítókulcs sérülést okozó kirántása és eldobása nem kihívóan közösségellenes magatartás, amit a sértett közlekedési magatartása miatti felháborodás váltott ki.

[13] Mindezekre alapítva azt indítványozta ezért, hogy a Kúria – a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján – a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.279/2023/12. sorszámú jogerős ítéletét változtassa meg, a terheltet az ellene közúti veszélyeztetés büntette és garázdaság vétsége miatt emelt vádak alól bűncselekmény hiányában mentse fel, és vele szemben büntetlen előéletére figyelemmel a rongálás vétsége miatt alkalmazzon megrovást.

[14] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1091/2024/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[15] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a terhelt a várakozás miatti nemtetszésének előbb hangot adott, majd szándékosan kis távolságot tartva követte a sértett által vezetett személygépkocsit, ezzel a magatartásával szándékosan szegte meg a KRESZ 27. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést is. A terhelt ezt követően szándékos veszélyeztető magatartását tovább folytatta, amikor a sértett gépkocsiját olyan módon előzte meg, hogy a jobb oldali forgalmi sávba visszatérése után hirtelen fékezve megállt előtte, amelynek következtében a sértett is hirtelen fékezve kényszerült megállni.

[16] Egy viszonylag alacsonyabb sebességgel haladó gépkocsi hirtelen megállítása is feltétlenül felveti a gépkocsiban utazók sérülésének reális, közvetlen veszélyét. A védő hivatkozásával ellentétben a hirtelen, illetve vészfékezés szinonim fogalmak, azok között sem a KRESZ, sem az ítélkezési gyakorlat nem tesz különbséget.

[17] Önmagában a tényállásból, de ahhoz fűződően az ítélet [11] bekezdésében szereplő, részben már jogkövetkeztetést is tartalmazó megállapításból egyértelműen és kizárólag arra lehet következtetni, hogy a terhelt forgalmi ok nélkül, szándékosan szegte meg a KRESZ követési távolságra vonatkozó rendelkezéseit (továbbá a hangjelzést is a KRESZ 30. §-ában foglaltakat megszegve adta le), amellyel okozati összefüggésben a sértett és utasa testi épségét közvetlen veszélynek tette ki. A védő által felhívott BH 2021.325. számú döntés eltérő ténybeli alapokon nyugszik, ezért nem alkalmasak a védő által indítványozott következtetés levonására.

[18] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a garázdaság vétségével összefüggésben is téves a védő indítványa.

[19] A terhelt cselekményét egy nappali időpontban, forgalmas időszakban, nyílt utcán, a belvárosban az úttesten olyan körülmények között hajtotta végre, amikor arról több személy is tudomást szerzett, azt látta, észlelte. A terheltnek a garázdaságot közvetlenül megelőző cselekménysora: a hangjelzés leadása, a követési távolság be nem tartását követően a sértetti gépkocsi megelőzése és a hirtelen állóra fékezés, ezáltal a sértetti gépkocsi hirtelen fékezésre kényszerítése, ami által a terhelt a forgalomban résztvevőket is feltartotta, majd a sértett gépkocsijának szitkozódások között történő megközelítése kifejezetten figyelemkeltő hatással bírt. A terhelt cselekménye, az indítókulcs gyújtáskapcsolóból történő kitépése és eldobása dolog elleni erőszak útján valósult meg, a dologra gyakorolt erőszakos magatartásnak tekinthető.

[20] A terhelt cselekménye az azt észlelőkben megbotránkozás és riadalom keltésére nem csupán alkalmas volt, hanem azt az eredményt a sértett kilenc éves kislányában, továbbá a sértett járműve mögött közlekedő jármű utasaiban ténylegesen ki is váltotta.

[21] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a terhelt bűnösségének a megállapítására a közúti veszélyeztetés büntette és a garázdaság vétsége tekintetében a büntető anyagi jog szabályainak betartásával került sor és a bűncselekmények jogi minősítése is törvényes, mint ahogyan a kiszabott büntetés is.

[22] Mindezek alapján a védő arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésén a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[23] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében fenntartotta a felülvizsgálati indítványban írtakat.

[24] Kifejtette, hogy a vészfékezés és a hirtelen fékezés nem szinonimák. Ugyanakkor a tényállás az ítélet [11] bekezdésében egyszerű veszélyhelyzetet, és nem a törvényi tényállás megvalósulásához szükséges közvetlen veszélyhelyzet került leírásra.

[25] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[26] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek

[27] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[28] Ugyanakkor a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat elvi alapja, hogy az a jogerős ügydöntő határozat egyes súlyos jogi, és nem pedig ténybeli – a tényállás megalapozottságát, a lefolytatott bizonyítást, a bizonyítékok értékelését érintő – hibáinak az orvoslására szolgál. Ezért a Be. 650. § (2) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint emiatt a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[29] A tényállás támadásának tilalma azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, annak megalapozottsága, a tényállásban szereplő ténymegállapítások nem támadhatók és nem vitathatók; ennél fogva a tényállás megalapozottsága, esetleges felderítetlensége, hiányossága, a benne lévő ténybeli következtetések helyessége sem támadható és vitatható. A tényállásban foglalt tényektől eltérő tények állítására, a lefolytatott bizonyítás támadására, a bizonyítási eljárás során megvalósult esetleges törvénytisértésekre hivatkozással, a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységének és a tényről tényre történő következtetés megtámadására felülvizsgálati indítvány nem alapozható. A jogkövetkeztetések helyessége ebből következően kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[30] A felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el, még abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával, vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem. E kérdésben a Kúria álláspontot sem foglalhat, annak törvényi kizártsága miatt nem is vizsgálhatja, ekként álláspontot sem foglalhat el benne.

[31] 2. Amikor a védő indítványában azt sérelmezte, hogy a tényállásból nem tűnik ki sem a közvetlen veszélyhelyzet, sem az, hogy annak előidézésére a terhelt legalább eshetőlegesen szándéka kiterjedt, illetve nincs arra adat, hogy a terhelt nem a személy- és vagyónbiztonság megóvása érdekében, hanem indokolatlanul fékezte állóra az általa vezetett gépkocsit, valójában az ítélet részbeni megalapozatlanságát állította. Hangsúlyozandó, hogy – egyetértve a védővel – arra valóban nincs adat a tényállásban, hogy a terhelt a személy- és

vagyonbiztonság megóvása érdekében fékezte volna „állóra” az általa vezetett személygépkocsit; ebből azonban kizárólag az a következtetés adódik, hogy ilyen ok nem volt, ezért annak léteire jogkövetkeztetés nem alapítható. Következésképp ez a védő által feltételezett, de a tényállásban nem szereplő körülmény a terhelt javára nem is vehető figyelembe, hiszen jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg [Kúria Bfv.I.1004/2020/13. (BH 2021.280.)].

[32] 3. A jogerős ítéletben foglalt tényállásból ellenben a közúti veszélyeztetés büntetnének valamennyi törvényi tényállási eleme kitűnik.

[33] A Btk. 234. §-ában büntetni rendelt közúti veszélyeztetés szándékos veszélyeztetési bűncselekmény. Az elkövető (egyeses vagy eshetőleges) szándéka kiterjed mind az elkövetési magatartásra (a közúti közlekedés szabályainak a megszegésére), mind pedig a bűncselekmény eredményére (más vagy mások életének vagy testi épségének a közvetlen veszélyeztetése). A „közvetlen veszély” az élet vagy a testi épség sérelmének a reális lehetőségét, személyre és helyzetre konkretizált veszélyt jelent. A közúti veszélyeztetés tényállásában a veszély határozott és külsőleg is felismerhető formában, meghatározott személyhez vagy személyekhez kapcsolódva jelenik meg. A bűncselekmény megállapításához az is szükséges, hogy a szándékos szabályszegő magatartással okozati összefüggésben jöjjön létre az eredmény, a közvetlen veszélyhelyzet.

[34] A szándékosság megállapításához a tényállási elemekre kiterjedő tudat szükséges. Az elkövető szándékára kizárólag azokból a tárgyi ismérvekből lehet következtetést levonni, amelyeket a tudata a véghezviteli magatartás kifejtésekor átfog (BH 2000.478.).

[35] A közúti veszélyeztetés egyeses vagy eshetőleges szándékkal történő elkövetése esetén az elkövető a veszélyhelyzet bekövetkezésének lehetőségét előre látja és azt kívánja, vagy abba belenyugszik. Felismeri, hogy a veszélyhelyzeten túlmenő további káros következmények is létrejöhetnek, ám bíz a saját ügyességében, vezetői tapasztalatában, a gépjárművének műszaki tulajdonságaiban, stb.

[36] Jelen esetben az irányadó tényállás szerint a terhelt dudálva adott hangot nemtetszésének amiatt, hogy a sértett az által vezetett Ford Fiesta típusú személygépkocsival nem került ki jobbról egy balra bekanyarodásra váró gépkocsit és ezzel megállásra, valamint egy percen belüli várakozásra kényszerült a terhelt. A terhelt nem elégedett meg a dudálással, hanem szándékosan kis távolságot tartva követte a sértett által vezetett, kb. 40 km/h sebességgel haladó gépkocsit, majd olyan módon előzte meg, hogy a jobb oldali forgalmi sávba visszatérése után hirtelen fékezve megállt előtte. A sértett is hirtelen fékezve kényszerült megállni. Ekkor a terhelt a gépkocsijából kiszállt, gyalog odament a sértetthez és őt szitkozódva felelősségre vonta.

[37] A hirtelen (vész)fékezés olyan cselekvés, ami – ha a hatókörében más közlekedő tartózkodik – objektíve alkalmas veszélyhelyzet okozására; ezért is – az állandó bírói gyakorlat szerint – nem elvárt magatartás még a más által okozott veszélyhelyzet elhárítása során sem (BH 2011.241.). Ennek oka, hogy az bár a normális közúti közlekedés része, azonban számos körülmény eredményezheti azt, hogy a fékező jármű mögött haladó jármű nem tudja „lekövetni” az elöl haladó hirtelen sebességváltozását és nekiütközik. Ezért indokolatlan alkalmazását a KRESZ 27. § (3) bekezdés kifejezetten tilalmazza is, mert az – szükségtelenül – veszélyhelyzet létrehozását eredményezheti.

[38] Jelen esetben az állapítható meg, hogy a hirtelen fékezés végrehajtásakor a terhelt járművének hatókörében volt közlekedő gépkocsi, amivel a terhelt is tisztában volt, annál is inkább, mert maga alakította így a közlekedési helyzetet, amikor már azzal a „leekéztetési” szándékkal, azért előzte meg a sértettet, hogy elé besorolva a hirtelen fékezéssel veszélyhelyzetet – egyeses szándékkal – hozzon létre.

[39] Az irányadó tényállás alapján az is ténszerű, hogy a terhelt gépjárművével a leírt hirtelen fékezést úgy hajtotta végre, hogy annak elfogadható forgalmi indoka nem volt; az ilyen indok hiánya – a korábban írtak szerint – az irányadó tényállásból kitűnik, mivel az illet nem tartalmaz. Azzal azonban, hogy a terhelt az indokolatlan, álló helyzetbe való fékezést végrehajtotta, ennek során tisztában kellett lennie az általa előidézett közvetlen baleseti veszélyhelyzet káros és lehetséges következményeivel, tehát azzal, hogy szabályszegő magatartásával a mögötte haladó életét, testi épségét közvetlenül veszélyezteti. Tisztában kellett lennie azzal is, hogy szándékos, szabályszegő magatartása kényszerű, kikerülhetetlen reakciót igényel a közlekedés más résztvevői részéről. Szándéka éppen arra irányult, hogy a sértettet megleckéztetve, őt olyan helyzetbe hozza, amelynek kimenetele olyannyira kétséges, hogy akár más vagy mások élete, testi épsége vagy egészsége is károsodhat. Kétségtelen, hogy e reakció be is következett (a sértett is hirtelen fékezett), melynek kimenetelére hatása a terheltnek már nem volt, nem is lehetett. Vitathatatlan tehát, hogy az így kialakult közlekedési szituációban a sértettek testi épsége közvetlen veszélybe került.

[40] Ekként az a tény, hogy a hirtelen állóra fékezést – az adott közlekedési szituációban – a jogerős ítéleti tényállás rögzíti, azt jelenti, hogy a közvetlen veszélyhelyzetet eredményező elkövetési magatartás és maga a közvetlen veszélyhelyzet is a tényállásból kitűnik.

[41] Itt mutat rá a Kúria, hogy a veszélyhelyzet a sérelem bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a sérülés beállásának a szükségszerűségével. Veszélyhelyzetről van szó, ha megindult az az okfolyamat, amely a sérülés potenciális bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll a sérülés elkerülésének, illetve az elhárítására alkalmas beavatkozásnak a lehetősége is. Közvetlen a veszély, ha külsőleg is felismerhető formában jelentkezik, és konkrét személyre vagy személyekre vonatkozó káros eredmény, az élet, testi épség sérelmének azonnal bekövetkező, reális lehetősége áll fenn (EBD 2018.B.10.).

[42] Jelen esetre vonatkoztatva a megleckéztetés maga a veszélyhelyzet létrehozása, mely mindaddig a büntetőjog keretein kívül maradt, amíg a terhelt kis követési távolságot tartva követte, majd megelőzte a sértettet.

[43] A KRESZ 27. § (3) bekezdésében írt szabály terhelt általi szándékos megszegését – a gépjárművének a sértett előtt hirtelen állóra fékezését – követően azonban magatartása már kifejezetten arra irányult, hogy a sértettet hirtelen fékezésre vagy irányváltoztatásra kényszerítse. Tudata átfogta, hogy ezáltal a sértett életét, testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki és eziránt legalábbis közömbös maradt. Mindezek alapján az eljáró bíróság helyesen állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségét a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntette miatt.

[44] 4. A Be. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság törvényi tényállásának teljességéhez három tényállási elem egyidejű megvalósulása szükséges: olyan erőszakos magatartás tanúsítására, amely kihívóan közösségellenes, egyszersmind megbotránkozás, riadalom keltésére alkalmas.

[45] E tényállási elemek teljesülésének megítélése során is szem előtt tartandó a felülvizsgálati eljárás megkerülhetetlen szabálya, amely szerint a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg.

[46] Az indítványozó a garázdaság törvényi tényállási elemeinek meglétét vitatva a terhelt törvényi tényállásban írt magatartását nem tartotta kihívóan közösségellenesnek, mivel a terhelt dolog elleni erőszakkal párosuló magatartását a közlekedési helyzetből fakadó felháborodása eredményezte.

[47] 4.1. Az indítványban írtakkal ellentétben a terhelt cselekményében a kihívó közösségellenesség jegyei is azonosíthatók.

[48] Általánosságban minden bűncselekmény elkövetését a közösségi elvárásokkal való szembefordulás jellemzi. Ehhez képest a garázdaság törvényi tényállása többet: az elkövetés kihívó közösségellenességét kívánja meg. Ez azt jelenti, hogy a tényállásszerű elkövetési magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma (a bűncselekmény tárgyi oldala), miközben a garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy magatartása a közösség nyugalmanak megzavarására alkalmas, és tettét e közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre [a bűncselekmény alanyi oldala, (Bfv.III.102/2014/6.)].

[49] A közösség nyugalma így abban az esetben sérül, ha a cselekmény a közösség számára is közvetlenül átélhető. Ennek megítélése során kiemelten fontos szempontként esik számításba:

- a cselekmény helyszíne, így, hogy arra közterületen [Bfv.III.381/2019/7. (BH 2020.61.)], a nyilvánosság számára nyitva álló magánterületen [Bfv.II.1.896/2015/5. (BH 2016.297.)], a közterületről is belátható magánterületen (Bfv.III.1.941/2017/8.), esetleg zárt társasházban [Bfv.III.630/2018/6. (BH 2019.123.), Bfv.I.588/2015/5. (BH 2015.322.)] került sor, valamint
- az erőszakos magatartás kitartó tanúsítása [Bfv.III.381/2019/7. (BH 2020.61.), Bfv.I.1.029/2022/6.], avagy egymozzanatos jellege [Bfv.II.820/2022/6. (BH 2024.5.), BH 2015.52., Bfv.I.182/2014/5.).]

Mindemellett az elkövetés adott ügyre jellemző, példálózva is felsorolhatatlan egyedi körülményei is mérlegelést igényelnek, és ezek összhatásában dönthető el, hogy a konkrét esetben megvalósított erőszakos magatartás közösségellenessége kihívónak tekinthető-e, avagy sem.

[50] 4.2. A cselekmény kihívóan közösségellenes jellegének, illetve megbotráncolás, riadalom keltésére való alkalmasságának megítélése során nem mellőzhető tehát az állásfoglalás, hogy a terhelt magatartása a konfliktuson kívül álló személyek számára objektíve észlelhető volt-e, még abban az esetben sem, ha a tényállás kifejezetten erre vonatkozó megállapítást nem tartalmaz. Ilyen értelemben az észlelhetőség megítélése nem tény-, hanem jogkérdés, amelyre a jogerős ügydöntő határozatban foglalt ténymegállapítások talaján vonható következtetés.

[51] Az irányadó tényállás alapján pedig a cselekmény elkövetésének helyszíne 2022. szeptember 2-án 16.57 órakor település 1-en, az út 1-en volt, amelynek folytán a terhelt magatartásának objektív észlelhetősége sem lehet kétséges, amit erősített a szeptember 2. napjának délutáni időpontja is. Az objektív észlelhetőség fennállása mellett a kívülálló számára a köznyugalmat sértő cselekmény átélhető. Következésképpen, az már közömbös, hogy ténylegesen hány kívülálló vált a terhelt magatartásának tanújává, illetve, hogy e személyek beazonosíthatók-e.

[52] 4.3. Kétségtelen, hogy a terhelt felrótt magatartásából kizárólag az indítókulcs kitépése valósított meg erőszakot, ami nem vitásan egymozzanatos cselekvőséget jelent, ez azonban – a cselekmény egészében értékelve – a jelen esetben is elégségesen teljesíti a kihívóan közösségellenes magatartás ismérveit is.

[53] Ha ugyanis az erőszakos magatartást megelőzően a terhelt olyan magatartást tanúsít, amely a kívülálló szemlélő számára kifejezetten figyelemfelhívó hatással bír, úgy az észlelést gátló körülmények és az erőszakos cselekmény akár egyszeri erő kifejtésre szorítókozó jellege mellett sem lehet szó a kihívó közösségellenesség hiányáról. Ez a hosszan tartó, hangos, szidalmazó, a megszokott és elvárttól elütő látványos magatartás pontosan a közösség figyelmének felkeltését és az elkövetőre (valamint a kifejlődő cselekményére) irányítását

eredményezi. A figyelemfelhívás nyomán pedig az ezt követő erőszakos magatartás környezet általi észlelése nem csupán lehetőség, hanem szükségszerű következmény, amely az elkövető számára is értelemszerűen felismerhető és belátható. Ha tehát az elkövető – akár egymozzanatú – erőszakos cselekményét kifejezett figyelemfelkeltés előzi meg, magatartásának kihívó közösségellenessége vitán felül áll {Bfv.II.820/2022/6. (BH 2024.5.) [46], Bfv.II.656/2024/10.}.

[54] Az alapügyben pontosan ez történt. A terhelt a dudálással eleve felhívta magára a figyelmet, majd ezt fenn is tartotta azzal, hogy kis távolságot tartva követte a sértettet, aki előtt „büntetőfékezett”, a gépkocsiból kiszállva a sértettet szitkozódva felelősségre vonta, majd a sértett gépkocsijába a bal oldali első ajtón behajolva az indítókulcsot a gyújtáskapcsolóból kitépte és eldobta. A szidalmazás fogalmilag mások számára is érzékelhető cselekvés, hiszen az annak jelentéstartalmát kifejező becsmélés, sértegetés célja csak azzal teljesülhet, ha azt a címzett is észleli. A szidalmazást kiváltó fokozottan feldúlt állapot a feldúltsággal arányban álló hangerőt feltételez, különös figyelemmel a terhelt cselekménykori, védő által is megemlített felháborodására.

[55] A terhelt magatartásának erőszakos voltát, ami az indítókulcs kitépésében öltött testet, az indítvány is megállapította, és emellett a terhelt kihívóan közösségellenes magatartása a tényállásban rögzített jegyei alapján kétségtelenül alkalmas volt megbotrántkozás (felháborodás, megütközés), riadalom (ijedtség, rémület) kiváltására is, ami a konkrét esetben létre is jött, azt a tényállás több személyt érintően is rögzítette.

[56] 4.4. Mindezek alapján a terhelt irányadó tényállásban foglalt magatartása – az objektíve észlelhető helyszínen megvalósított, a társadalmi együttélés szabályait sértő, kifejezetten figyelemfelhívó, kihívó magatartást követően a sértett gépkocsijára irányuló, dologra gyakorolt erőszak – hiánytalanul kimerítette a bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, így az alapügyben eljáró bíróság törvényesen állapította meg bűnösségét a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző, folytatólagosan elkövetett garázdaság vétségében is.

[57] A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[58] *A döntés elvi tartalma*

I. Közvetlen veszélyhelyzetet teremt az a terhelt, aki a 40 km/h sebességgel haladó sértettet megelőzve gépkocsiját a sértett előtt indokolatlanul állóra fékezi és a sértett a balesetet csak hirtelen fékezéssel tudja elkerülni.

II. A garázdaság megvalósul, ha a terhelt az egymozzanatos erőszakos cselekménye előtt közterületen a figyelmet arra irányító, közösségellenes magatartást fejt ki.

[59] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[60] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró